

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan Børnehuset Paletten 2021

”At lege er at lære”

Om skabelonen

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og medarbejdere i dagtilbud.

Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte jeres skriftlige evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan. Den skal gennemføres mindst hvert andet år. Det er **ikke** et lovkrav, at I benytter denne skabelon.

Den lovgivningsmæssige ramme for udarbejdelse og evaluering af den lokale pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er udfoldet i Børne- og Undervisningsministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, 2018](#).

Vær opmærksom på:

- Den primære målgruppe for den skriftlige evaluering er jer selv og forældrene i jeres dagtilbud
- Det er et krav, at I reviderer jeres skriftlige læreplan på baggrund af evalueringen, hvis evalueringen skulle give anledning til ændringer eller justeringer.
- Fokus i evalueringen er på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes udbytte, dvs. hvorvidt og hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter trivsel, læring, udvikling og dannelse for alle børn.
- Evalueringen skal offentliggøres.

Denne skabelon indeholder alle de lovmæssige krav til evalueringen. Lovkravene finder I i de to midterste afsnit "Evaluering og dokumentation" og "Inddragelse af forældrebestyrelsen". Skabelonen indeholder desuden spørgsmål, som kan støtte jeres evalueringsproces samt jeres fremadrettede arbejde med løbende at revidere den skriftlige læreplan.

[Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#)

Brug af skabelonen

Når I udfylder skabelonen, skal I klikke på *skrivefeltet*. I kan fremhæve tekster og indsætte billeder.

I kan slette denne side ved at markere teksten og billedet og trykke *delete*. I kan også slette den sidste side, hvis I ønsker det.

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.”

”Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

Her kan I opliste, hvad I har haft særligt fokus på som en del af arbejdet med læreplanen, fx morgenstund, leg, social udvikling. I kan også indsætte billeder eller andet fra jeres arbejde.

I Børnehuset Paletten har vi haft et særligt fokus på børns leg. Vi har arbejdet med vores egen positionering ift. legen, endvidere arbejdet med begreberne børne- og vokseninitieret lege. Vi bygger vores antagelser på, at læring foregår hele dagen, og foregår i alt hvad vi foretager os sammen med børnene. Vi er optaget af formaliseret læring og læring der opstår spontant. Vi har derfor også arbejdet med vores rutiner i hverdagen, og betragtet disse som et læringsmiljøer. Vi har set på rutiner som eksempelvis bringe- og hentesituationer, måltider, garderobesituationen samt overgange og skift for børnene.

Dernæst har vi været nysgerrige på arbejdet med at inddrage børneperspektiverne i vores pædagogik i hverdagen. Vi har arbejdet med læringsmiljøerne og børnefællesskaberne ved at være optagede af en bred læringsforståelse hvor organisering, struktur og samarbejde også er relevant for os, at være nysgerrige på.

Vi har de seneste mange år arbejdet med at skabe sammenhænge i læreplanstemaerne, og arbejdet under et overordnet emne, hvor de seks læreplanstemaer blev planlagt ind i hvert emne. Denne måde at arbejde på giver forsat rigtig god mening ift. den ny læreplan i Paletten.

Vores fokus på børns medbestemmelse i hverdagen er relevant for os at beskæftige os med ift. personalets tilrettelæggelse af børns leg og øvrige aktiviteter.

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive jeres arbejde med at etablere en systematisk evalueringskultur. I kan fx beskrive, hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter, reflekterer over og evaluerer jeres pædagogiske praksis. I kan

også beskrive, om I arbejder med særlige metoder, fx *Redskab til selvevaluering*, *Tegn på læring*, *Redskab til forankringsproces* eller om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med en særlig tilgang.

Vi er i gang med at etablere en kultur, hvor vi tilstræber at evaluere på pædagogisk praksis løbende. Vi forholder os til børnene, for så vel individuelt som til gruppen og dens dynamikker. Vi anvender ICDP tankegangen til at evaluere på indsatserne i beskrivelser af børnenes nærmeste udviklingszone. Vi er, i det små, i gang med at lære os selv at indsamle data til at kvalificere indsatserne. Dette beror på en forståelse for, at kvalitative data er data vi kan få vigtig og nødvendig viden fra.

Vi har arbejdet med praksisfortællinger ift. vores læring ifbm. børns lege, og mangler at få systematiseret vores ny viden så det kan omsættes i ny kontekst.

Vi har haft tovholdere fra hver afd. til at planlægge mere i dybden og evaluerer på tidligere perioders temaer og årsplanlægning. Noget har virket godt, og det vil vi gerne bringe med os ind i en ny kontekst. Noget skal justeres, for dernæst at inddrage resten af personalegruppen. Vi forsøger at fastholde

Vi holder af at drøfte pædagogikken på personalemøder, hvor vi sammen kan reflektere over det der virkede godt i vores tema omkring læreplanerne. Vi udvikler og kvalificerer ved eksempelvis at inddrage børnene, og at lave små interviews med børnene. Nogle børn har tegnet det de synes rigtig godt om ifbm. en proces de har været i, andre har taget billeder og lavet små film. Vi er nyligt startet lidt op ift. at anvende skabelonen "skema til handling", samt forsætte arbejdet med at inddrage børnenes perspektiver, så vi bliver klogere på hvilke læringsmiljøer der skal tilbydes. Vi kan lide at se hvor barnet er og følge dets spor. Vi har enkelte gange arbejdet med redskabet til evaluering fra læreplanshæftet "Evalueringsskema". Vi så redskabet som et hurtigt, let og nemt tilgængeligt værktøj, som hurtigt kan sætte nye tanker i gang.

Vi skal arbejde med at systematisere en evalueringsskema, og anvende de redskaber der stilles til rådighed i en eklektisk tilgang.

Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

Her kan I **kort** skrive, hvordan I har grebet arbejdet an, fx om I har lavet workshop, gennemført konkrete evalueringer, haft oplæg fra interne eller eksterne. I kan også indsætte billeder eller lignende.

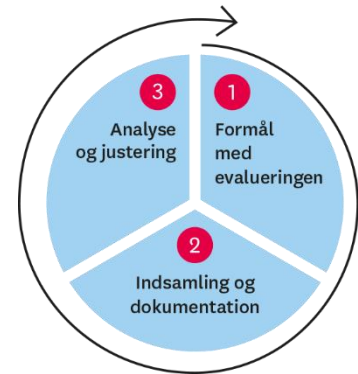
"Vi skaber rammer for børns trivsel, læring og udvikling, med henblik på at børn udvikler livsduelighed."

I selve udarbejdelsen af den skriftlige læreplan har vi taget udgangspunkt i vores beskrivelse af kerneopgaven, vi har arbejdet sammen omkring den, og tilbagemeldingerne har været, at vi alle er kendt med det der står i den, alle har bidraget, også med hver sin praksisfortælling, alle har fået lov at sætte soit aftryk på den ene eller anden led. en god proces over rigtig lang tid, der er opbygget til stuen, til teamet og til afdelingen, for dernæst at være præsenteret i den store personalegruppe.

Vi har arbejdet i workshops over året på p-møder og dialogmøder. Vi har haft små opgaver ift. at se på vores pædagogiske praksis. Alle har bidraget med praksisfortællinger, som er præsenteret for hinanden og for den store gruppe. Vi har lært af hinandens erfaringer og de faglige fyrtårne har i det små haft opgaver der skulle inspirere til, at fastholde det gode arbejde og vedligeholde gejsten omkring det aftalte. Fyrtårnene har bla. haft som en opgave, at være med til at "fastholde" vores voksenorden og voksenstrukturen i huset. De faglige fyrtårne har på et p-møde holdt oplæg, hvor de inddragede kollegers perspektiver i dialogen om pædagogisk praksis. Vi er så småt inspireret af Smtte-modellen, og ønsker at det bliver et velkendt værktøj at arbejde ind i.

De faglige fyrtårne har lavet et "skema til handling" over netop dét, at vedligeholde læreplanen, som vi sammen har lavet, og dermed tilstræbe, at alle får et dybere kendskab til indholdet, og har andel i, at læreplanen tillægges liv og der er vedvarende fokus på opgaven.

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

”Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:

- Børnegruppens trivsel og læring
- Børn i udsatte positioners trivsel og læring
- Tosprogede børns trivsel og læring
- Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

Udvælg en eller flere evalueringer, som I har gennemført i de seneste to år, og saml op på erfaringerne ved at svare på nedenstående fire spørgsmål for hver evaluering. De fire spørgsmål knytter an til trinene i en evalueringsproces. Vælg gerne evalueringer, som betød, at I efterfølgende ændrede jeres pædagogiske praksis.

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Her skriver I **kort**, hvilket område i jeres pædagogisk læringsmiljø I satte fokus på i evalueringen og hvorfor. Hvad var det I var nysgerrige på eller der udfordrede jer? Dette er trin 1 i evalueringsskemaet.

Vi har bl.a arbejdet med garderobesituationen som læringsmiljø. Det er en rutine der foregår i begge afd. hver dag, en rutine som kaldte på noget andet, end det vi i forvejen gjorde hver dag. Vi havde dialoger herom på p møder, de faglige fyrtårne talte ind i situationen i hverdagen, vi observerede, og vi evaluerede på praksisfortællingerne. Vi måtte justere os af flere ombæring, vi måtte have et ICDP-fokus med i de nye kontekster vi befandt os i, og dette for til sidst at sige til hinanden "NU virker det". Børnene kunne fortælle os at det var rat at være i garderoben og få tid til at gøre sig klar. Vi kunne mærke en børnegruppe blive mere selvhjulpne i begge afd. vi gav os pludselig mere tid, og det var gavnligt også at agere i mindre grupper af børn i garderoben samtidig.

Vi holdt fast i det vi aftalte over en periode, og opgaven fra fyrtårnene var at etablere en kultur, hvor der blev talt med kollegerne om tiltaget.

Personalet fortalte forældrene om de forskellige hverdagsrutiner, og forældrene fik indsigt i, hvorfor selvhjulpne er vigtig, nogle fik en ny forståelse, og vi mærker til en god rutine der virker for både børn og voksne.

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Her beskriver I **kort** den dokumentation af det pædagogiske læringsmiljø, I har indsamlet i forbindelse med evalueringen. Pædagogisk dokumentation kan bestå af en vifte af forskellige måder at beskrive børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse på, fx praksisfortællinger, fotos, observationer, videoptagelser, screeninger, relationsskemaer, børneinterviews, tegninger. Indsamling af pædagogisk dokumentation er trin 2 i evalueringsskemaet. Har I under evalueringen skrevet på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Vi har arbejdet med praksisfortællinger, tegninger, børneinterviews, observationer, videofrekvenser, skema til handling, spørgsmål der giver anledning til refleksion hos os selv.

Vi har særligt inddraget børneperspektivet, som gør at vi kan tage os selv til overvejelse. dette være sig ift. selvrefleksion, men også ift. at justere os med ICDP brillerne på.

Vi vil gerne give plads til børns initiativ, og tror på at børn bliver medskabere og mere aktivt deltagende af at få medindflydelse.

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Her skriver I **kort** resultaterne af jeres analyse, fx hvordan den indsamlede dokumentation gjorde jer klogere på det, I var blevet nysgerrige på? Hvad var jeres vurdering af det pædagogiske læringsmiljøes betydning for børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse? Dette er første del af trin 3 i evalueringsskemaet. Har I under evalueringen skrevet resultaterne på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Evalueringen gav anledning til jævnligt at stille os selv reflekterende spørgsmål til fremadrettet arbejde.

Vi har stillet os selv spørgsmål til forskellige situationer, bl.a. til de forskellige rutiner i løbet af dagen. Disse arbejdes der videre med i hverdagen til forsat justering og til selv-refleksion ift. eget handlemønster og egen positionering.

Lærings- og praksisfortællinger

Hvad optager børnene?

Hvilke handlemuligheder har børnene?

Hvilke læringsmiljøer skal jeg justere på og hvilke læringsmiljøer skal jeg stille til rådighed? (Læs: Rutinesit.)

Evalueringen gav anledning til at se på os selv i en ny kontekst, tage helikopterperspektivet på os, og justere os efter børnenes behov, fremfor hinandens holdninger og meninger. Der skal faglig argumentation til, for at ændre den ny praksis vi har fået ny viden, brugbar viden, og vi skal forsat have det fokus. Faglige fyrtårne er med til at fastholde vores intention ved italesættelse i hverdagen, samt ved at praktisere vores arbejdsmetoder. Vi tager små skridt, og udvikler på vores egen læring.

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

Her skriver I **kort**, hvordan I handlede på baggrund af jeres nye indsigter om jeres pædagogiske læringsmiljø. I kan bl.a. skrive, hvorvidt evalueringen gav anledning til at justere jeres pædagogiske praksis, og om den gav anledning til at afprøve konkrete tiltag og justere jeres skriftlige læreplan. I kan også samle op og se på tværs af de udvalgte områder, I har evalueret. Er justeringerne stadig en del af jeres praksis i dag? Har I brugt jeres indsigter i udvalgte evalueringer i andre sammenhænge? Dette er anden del af trin 3 i evalueringsskemaet.

Opmærksomhed på egen refleksion i praksis

Personalets rolle – positionering og justering

Hvad virker for hvem – børneperspektivet inddrages

(og jf. ovenstående eksempler)

Inddragelse af forældrebestyrelsen

”Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Her skriver I **kort**, hvordan I har inddraget forældrebestyrelsen og eventuelt forældrerådet, fx om I har drøftet, hvad I har sat fokus på i løbende evalueringer, resultaterne og hvilke tiltag det har givet anledning til, eller hvordan forældrebestyrelsen aktivt har været inddraget i ændringer eller justeringer af den daglige praksis.

Forældrerådet bliver løbende orienteret om hvilke pædagogiske tiltag vi arbejder med, hvilket fokus vi har i en årsplan. Forældrebestyrelsen ligger i et andet regi, og det er områdeledelsen der varetager opgaven med at inddrage bestyrelsesmedlemmerne. Der inviteres en daglig leder med til hvert møde.

Vi har haft succes med at invitere forældre ind på forældremøde, og her vise et uddrag af vores verden, give indblik i vores hverdag på en anden måde, end det der lige umiddelbart ses og opleves i en hente-bringe situation.

Det fremadrettede arbejde

”En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Her kan I **kort** skrive, hvad I vil sætte fokus på i jeres pædagogiske læringsmiljø fremadrettet og hvorfor. I afsnit ét så I tilbage på, hvad I allerede har arbejdet med. Har I fået øje på, om der er dele af jeres pædagogiske læringsmiljø, I ikke har haft fokus på, fx rutinesituationer, børn i udsatte positioner, mv.? I kan også skrive, om der er områder, I har haft fokus på, men har behov for at genbesøge.

At indsamle forskellig valid data til at justere os til kernopgaven, således at den løfter fagligt og skaber de bedste forudsætninger for børns læring.

At tilstræbe en evalueringskultur – tage et mindre emne op til debat/dialog og se på hvor vi kan blive bedre. Eksempelvis få sat de faglige fyrtårne mere i spil i hverdagen, få gjort brug af deres viden og kompetencer.

At tage børneperspektivet med i hvad der planlægges af aktiviteter over året.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive, om I oplever, at organiseringen af jeres evalueringskultur har understøttet meningsfulde drøftelser, refleksioner, analyser og vurderinger af jeres pædagogisk praksis i hverdagen? Eller om jeres erfaringer giver anledning til at justere organiseringen af jeres evalueringskultur, fx om der er brug for at afprøve andre måder at mødes og måder at reflektere sammen, justere hyppigheden af møder eller fastholde god evalueringspraksis.

Nye mødeformer med inddragelse af forskellige evalueringsmetoder/værkstøjer

-evt. reflekterende team-metoden og inddragelse af en systemisk coaching-tilgang , evt. endnu mere fokus på at få teammøderne op at stå igen (når COVID19 retningslinjerne igen tillader det)

Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

Vi vil justere ved løbende at have læreplanen på som punkt på p-møde, for dernæst at foretage forskellige nedslagspunkter, hvor vi skaber refleksion over pædagogisk praksis.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med evalueringskultur og den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige understøttende materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Podcastserien Børnehøjde er en faglig podcast om pædagogik og læreplan. Andet tema i serien sætter i tre afsnit fokus på evalueringskultur. Til temaet findes et dialogkort med spørgsmål til refleksion.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

© 2020
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Undervisningsministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC